

”Öitsemisen vastustamisesta keskusteltiin lukuisissa nuorisoseurojen kokouksissa. Etelä-Pohjanmaan ns:n vuosikokouksessa vuonna 1886 alusti ylioppilas Emanuel Antila keskustelun aiheesta Ovatko yökulut ja raittianssit kokonaan sopimattomia ja millä keinoin ne saadaan vähenemään.

Satakunnassa todettiin samana vuonna, että nuorisoseuran tärkeänä tehtävänä oli taistella yökulkua vastaan suomalla nuorisolle tilaisuutta terveeseen seurusteluun järjestämällä julkisesti iltahuveja, kokouksia ja luentoja.”

Näin toteaa Jaakko Numminen nuorisoseuran historiasta kirjoittamassaan kirjassa. Sama ajatusmalli oli varmaankin vallalla täällä Pielaveden Sulkavallakin. Jo kymmenkunta vuotta ennen nuorisoseuran perustamista pidettiin kokouksia, joissa asiaa mietittiin. Kuinka seura antaisi mahdollisuuden yhteisten rientojen harrastamiseen. Ja vähentäisi kaikenlaisia paheita, kuten esimerkiksi yöjalassa juoksemiset.

Pentti Tarvainen kertoo Sulkavan nuorisoseuran 50-vuotishistoriikissa haastatelleensa erästä seuraveteraania, joka oli ollut mukana Nikkilän talossa järjestetyssä kokouksessa. Kun kokous oli alkanut tuomita yökyöpeleitä, oli eräs isäntämies pyytänyt puheenvuoron:

- On siinä hyviäkin puolia. Näillä reissuilla ollessani nostin kerran pässin suohaudasta, joka muutoin olisi varmasti hukkunut.

Sulkavan nuorisoseuraa edelsi näytelmäpiiri, jota ohjasi opettaja Oskari Laaksonen. Niiltä ajoilta ovat parhaiten muistissa näytelmät Seitsemän veljestä ja Roinilan talossa. Näytelmistä saaduilla tuloilla hankittiin kirjoja ja perustettiin kirjasto.

Vuonna 1914 – tarkka päivämäärä ei ole tiedossa – pidettiin kokous Lepikon talossa ja mukana oli tunnettu nuorisoseuraveteraani, opettaja Edith Heikkinen. Seuran perustaminen ei kuitenkaan vielä tuona kertana toteutunut.

Seura perustettiin tammikuun 16. päivänä 1916 Peltolan talossa pidetyssä kokouksessa. Mukana innostajana oli laajalti tunnettu nuorisoseuramies Tapani Pietikäinen. Uuden seuran yhteyteen liitettiin myös näytelmätuloilla kartutettu kirjasto. Näin maamme 716. nuorisoseura oli saanut syntynsä.

Ensimmäiseksi esimieheksi valittiin Iisak Kumpulainen, joka sitten toimi tehtävässään vuosien varrella kahteenkin otteeseen, yhteensä useiden vuosien ajan.

Vuonna 1919 alettiin suunnitella oman toimitalon rakentamista. Hanke sai heti innokkaan kannatuksen, mutta kun yritys tuntui raskaalta yksin kantaa, mukaan porukkaan tuli Voimistelu- ja Urheiluseura Sulkavan Koitto.

Ensimmäiseksi pantiin toimeen puunkeräys, joka tuotti hyvän tuloksen. Rahalaitosten käyttö ei ollut siihen aikaan niin yleistä kuin nykyisin ja niinpä rahoitus hoidettiin

yksityisiltä henkilöiltä saatujen lainojen turvin. Rahaa lainasivat ainakin Alfred Vartiainen ja Akseli Nousiainen. Tervaharjun isännältä, Matti Nousiainen vuokrattiin 15 aarin tontti, jonka vuokra-aika oli 50 vuotta ja vuotuinen vuokra 50 markkaa.

Marraskuun 18. päivänä 1920 oli päästy jo siihen vaiheeseen, että nuorisoseura ja Koitto julkaisivat Salmetar-lehdessä ilmoituksen:

”Pielaveden Sulkavan Nuorisoseura ja Voimistelu- ja Urheiluseura Koiton talon rakentaminen tarjotaan tehtäväksi marraskuun 28. p:nä klo 9 a.p. Talon tulevalle paikalla Nousialan kylässä, paikan päällä lähemmin ilmoitettavilla ehdoilla. Piirustus- ja työselitys nähtävänä Armas Nousiainen luona Peltolassa. Rakennustoimikunta hankkii kaikki tarpeet. Rakennustoimikunnan puolesta Armas Nousiainen.”

Rakennusvaiheen alusta alkaen talo kulki Edistysseurojen talon nimellä. Nimi on kyllä kaikin tavoin outo, enkä muista sitä koskaan kuulleen, edes vanhempien kyläläisten suustakaan. Asianmukainen nimi kuitenkin, sillä ovathan niin nuorisoseura kuin Koittokin olleet mitä edistyksellisimpiä yhdistyksiä.

Rakennustyö pääsi alulle. Vaikka puunkeräys oli tuottanut hyvin, puut loppuivat kuitenkin kesken. Hätiin riensi Juho Lukkarinen, joka kehotti kaatamaan puuttuvat hirret Kotalan metsästä. Tarkempaa tietoa tältä ajalta on niukasti, sillä seuran pöytäkirjat, aina vuoteen 1931 saakka ovat hävinneet.

Seuran taloudellisen tilanteen parantamiseksi järjestettiin vuonna 1924 arpajaiset. Voitot oli suurimmaksi osaksi saatu lahjoituksina eri kauppaliikkeiltä sekä yksityisiltä henkilöiltä. Arpajaiset tuottivat hyvin.

Vuonna 1928 Koitto myi osuutensa talosta nuorisoseuralle 10 000 markan kauppahinnalla. Maaliskuun 14. päivänä tehdyn kauppakirjan allekirjoittajina olivat nuorisoseuran puolesta Olli Luomi, Matti Auvinen, Paavo Nousiainen, Paavo Rytkönen ja Iisak Kumpulainen. Koitosta paikalla olivat Juho Pietikäinen, Juho Keränen, V. Remes, Juho Kärkkäinen ja Emil Tenhunen.

Kauppakirjassa sovittiin käsirahaksi 500 markkaa, joka maksettiin kaupantekohetkellä ja loppusuoritus sai maksuaikaa kaksi kuukautta. Tämä aikataulu ei kuitenkaan toteutunut, sillä nuorisoseura pystyi seuraavaan suoritukseen vasta vajaan vuoden kuluttua. Helmikuun 12. päivänä 1929 velkaa lyhennettiin 5000 markalla. Koitto ajoi saatavansa 4500 markkaa tuomioksi toukokuussa 1930. Nuorisoseura lyhensi velkaansa vuosien mittaan pienemmissä erissä ja velka seitsemän prosentin korkoineen tuli maksetuksi 1930-luvun puolivälin tietämillä.

1930-luvun alkupuolen lama koetteli myös nuorisoseuran taloutta ja velat painoivat. Velkojana olivat Säästöpankin lisäksi muutamat yksityiset lainanantajat. Lokakuun 4. päivänä 1931 tehdyllä sopimuksella seura lainasi Kivimäen isännältä, Alfred Vartiainen 5000 markkaa, jossa koroksi sovittiin 8 prosenttia. Omavelkaisen takuun allekirjoitti näytävä määrä kylän isäntiä: Paavo Rytkönen, Fredrik Kumpulainen, Isak Kumpulainen,

August Kumpulainen, Matti Remes, Heikki Luomi, Juho Lukkarinen, Matti Pietikäinen ja Isak Nousiainen.

Laina tuli varmasti tarpeeseen, sillä velkaa oli vielä vuosikymmenen puolivälissä niin paljon, etteivät iltamatulot riittäneet edes korkojen maksuun. Koko vuosikymmenen alkupuolen rasisitteena oli ollut myös Koiton velan lyhentäminen. Tammikuun kuukausikokouksessa 1937 Reino Vartiainen alusti kysymyksen, miten velat saataisiin maksuun ja keskustelun tuloksena päätettiin järjestää arpajaiset. Kaksituhatta kappaletta kahden markan hintaisia arpoja myytiin ja tuotto osoittautui hyväksi.

Alfred Vartiaisen velka saatiin maksuun jo vuoden 1936 puolella ja viimeiset korkorästit maksettiin syyskuussa 1937. Myös Akseli Nousiaiselta saatu laina oli tuolloin jo maksettu ja ainoa velkoja oli Pielaveden Säästöpankki vajaan kymmenentuhannen markan lainallaan.

Koko 1930-luku oli toiminnan kannalta vilkasta aikaa. Näytelmiä harjoiteltiin ja niitä esitettiin omissa juhlissa, mutta myös lukuisina vierasnäytäntöinä naapuriseurojen taloilla. Seura teki myös omaa lehteä Soihtua, joka oli käsin kirjoitettu sisältäen runoja ja kirjoituksia.

Urheilutoiminta oli vilkasta ja kilpailuja järjestettiin niin kesäisin, kuin talvisinkin. Myös raittiusaatetta vaalittiin. Seuralla oli erillinen raittiustoimikunta ja vuosittain järjestettiin, aina 1960-luvulle saakka, raittiusjuhlia. Missähän vaiheessa tämäkin perinne jäi pois?

Talvisota ja sitä seurannut jatkosota hiljensivät seuran toiminnan minimitasolle. Miehet lähtivät 'sinne jonnekin'. Toimi Lukkarinen mainitsi jossakin yhteydessä laskeneensa seurantalonsa välittömästä läheisyydestä lähteneen rintamalle 35 miestä ja yksi nainen. Kaksitoista heistä siunattiin sankarihautaan. Seura kunnioittaa heidän muistoaan, konkreettisenä toimintona on jokavuotinen kunniakäynti sankarihaudoilla kaatuneiden muistopäivänä toukokuussa. Sota-aikana seurantalolla asui väliaikaisesti myös Karjalan siirtolaisia.

Rauhan tultua toiminta elpyi ja alkoi nousukausi. Sodanaikainen tanssikielto kumottiin syksyllä 1944 ja iltamissa riitti väkeä. Näytelmätoiminta heräsi henkiin. Arvi Sorvali ohjasi näytelmät Punaiset housut ja Isäntä soittaa hanuria eli Hotelli Humina sekä Helly Lindqvist näytelmän Simola ja Mälli-Pekka. Arvonniemen Matti Kumpulaisen kuorma-auto oli käytössä, kun näytelmiä kierrettiin esittämässä myös muualla.

Myös seuran taloudellinen tilanne koheni ja velat tulivat maksetuksi. Uutta velkaa tuli, kun seura 6.1.1950 päivätyllä kauppakirjalla osti Aino ja Matti Auviselta talontontin sekä vieressä olevan puolen hehtaarin alueen urheilukentäksi 65 000 markan kauppahinnalla. Pihan perälle saatiin myös käymälä-halkoliiterirakennus, jonka rakensivat vuonna 1949 Tuure ja Helge Auvinen.

1950-luvun alussa oltiin tilanteessa, että toimitalo oli käymässä ahtaaksi. Myös talon kunto oli korjaustoimista huolimatta huonontunut, rakennuksen etupuoli oli painunut 30 sentin verran alemmaksi.

Näinä aikoina joku heitti ilmaan ajatuksen talon siirtämisestä Pielavesi-Kiuruvesi -tien varteen. Perusteluna ehdotukselle oli, että talo olisi silloin keskempänä suurta kylää. Hanke torjuttiin ja se aiheutti sen, että kylälle rakennettiin toinen seuratalo, Toimela.

Yleinen kokous päätti 25.2.1953 talon korjauksesta ja samalla se päätti laajentaa sitä 7x8 metrin kokoisella lisäsiivellä. Vanhassa talossa ravintola sijaitsi nykyisen näyttämön paikalla ja näyttämö toisessa päässä salia. Uuteen siipeen valmistui ravintola, keittiö ja narikka. Vanhassa osassa näyttämö siirtyi entisen ravintolan paikalle. Uuden osan yläkertaan valmistui muutamaa vuotta myöhemmin asunto vahtimestarille.

Rakennustoimikunnan puheenjohtajaksi valittiin Teuvo Räisänen ja muiksi jäseniksi Pentti Tarvainen, Pentti Vartiainen ja Ilmari Lukkarinen. Puunkeräys tuotti niin hyvän tuloksen, että sen suhteen oltiin omavaraisia. Rakennusmiehiksi palkattiin Yrjö Maksimainen, Santeri Joutsen ja Veikko Räisänen (Mannila). Muuraustyöt teki Paavo Jauhiainen.

Työt alkoivat 17.6.1953, jolloin puutavara sahattiin Paunuspellon sirkkelissä. Talon vanha osa nostettiin kahden tunkin avulla ylös ja alle valettiin uusi sokkeli. Valutyö saatiin päätökseen 11.8. ja kahden päivän kuluttua alkoivat sementtitiilenlyöntitalkoot, joissa miehet vaihtuivat nonstopina. Laajennusosan rakentamista päästiin aloittamaan 26.9., päätöstalkoot pidettiin 6.11. ja tupaantuliaiset 8.11.

Näin nopea aikataulu ei olisi mitenkään ollut mahdollinen ilman talkoita. Talkooinnostus oli tosiaan valtava, esimerkiksi pohjantäyttötalkoissa oli mukana 27 henkeä. Nyö Marttayhdistyksen panos oli merkittävä. Talkookahvien lisäksi martat ostivat ja ompelivat näyttämön esiripun ja ikkunaverhot sekä lahjoittivat rahaa sisäseiniin tulevien Haltex-levyjen ostoon, yhteensä 10 000 markkaa. Yksityisten lisäksi lahjoituksia antoi ainakin Vaaraslahden Osuuskauppa.

Seuran toimitalolla ei tähän mennessä ollut olemassa varsinaista nimeä. Epävirallisia, lähinä haukkumanimiksi luokiteltavia sitä vastoin oli, kuten Sianpiä, Nahkasaha ja Jupitulli. Uusitun talon nimeksi vakiintui Huvipirtti. Nimen keksi tietävästi Pentti Tarvainen, joka valittiin seuraavana vuonna esimieheksi rakennusaikana seuraa luotsanneen Alpo Nousiaisen jälkeen.

Huvipirtti-nimi lienee tullut käyttöön seuran jäsenten keskuudessa niin sanottuna hiljaisena hyväksyntänä, sillä minkäänlaista päätöstä eikä edes mainintaa asiasta pöytäkirjoista löydy. Nimilaatta vain ilmestyi ulko-oven yläpuolelle ja sillä siisti. Sivumennen sanottuna, myös Laukansalon maamiesseuralla, Tuusniemellä on Huvipirtti-niminen toimitalo.

Koko rakennustyön kustannusarvio oli alunalkaen 800 000 markkaa. Kokous piti kuitenkin summaa liian suurena ja pudotti puoleen. Laina saatiin pankista. Käyttövarat loppuivat kuitenkin jo siinä vaiheessa, kun talo oli vasta pönkkien varassa. Rakennustoimikunta mietti, että pitäisikö kutsua yleinen kokous koolle. Rakennustoimikunnan jäsen Pentti Vartiainen muisteli:

- Emme kuitenkaan kutsuneet kokousta vaan päätimme ottaa lisävelan omalle kontolle. Päätettiin, että pönkkien varaan taloa ei ainakaan jätetä. Kun sitten vuoden lopulla kokoonnuimme, totesimme velkaa kertyneen ja vielä kertyvän 800 000-1 000 000 markan tietämällä. Siinä vaiheessa Kotalan Ilmarilta putosi tupakkaloppi suusta!

Seuraavana vuonna remonttia jatkettiin talkootyönä ja valmiiksi tulivat ulkovuoraus, lattia ja laipio.

Rakennustyöstä tuli velkaa, mutta olipahan nyt puitteet missä jatkaa toimintaa ja se jatkuikin vilkkaana. Näytelmiä harjoiteltiin, yhtenä mainittakoon Insinööri Kallion romanssi. Uutena harrastusmuotona tuli paini, jossa ohjaajana toimi Eino Kärkkäinen (Herrasensaari). Myös opintokerhot aloittivat, samoin laulukuoro Elina Auvisen vetämänä.

Vuonna 1955 seura sai oman lipun, joka vihittiin tarkoitukseensa Keskusseuran elojuhlilla Pielavedellä 4.9. Lipputanko ja Suomen lippu hankittiin keväällä 1956. Heinäkuussa vietettiin seuran 40-vuotisjuhlaa. Vahtimestarin asunto valmistui yläkertaan 1957.

Toiminta jatkui 1950-luvun lopulle saakka niin vireänä, että velat saatiin pääosin maksetuiksi. Viimeinen osa rakennusvelasta maksettiin vuonna 1963. Oma osuutensa talouden kohentumiseen oli opettajapari Anni ja Emil Ikäheimon huomattavalla rahalahjoituksella. Joka tapauksessa, rakennustoimikunta sai huokaista helpotuksesta.

Ensimmäisten sodanjälkeisten ikäluokkien astuessa remmiin 1960-luvun alkupuolella, alkoi todellinen nousukausi. Esimieheksi valittiin tammikuussa 1963 Alpo Nousiainen, joka oli ollut esimiehenä jo aikaisemminkin, kymmenen vuotta sitten. Huhti-toukokuussa 1963 järjestetty liikunta- ja tanhukurssi, jonka vetäjänä toimi Seppo Hokkanen, oli menestys. Kurseja järjestettiin myöhemmin lisääkin.

Toiminta kasvoi, vuonna 1964 seura järjesti 75 iltamatilaisuutta, joista 13 oli ohjelmaitamia ja 8 vapaapääsyllisiä. Seura osallistui nuorisoseurojen väliseen valtakunnalliseen tietokilpailuun A- ja B-joukkueilla. Pohjoismaisen tietokilpailun valtakunnallisessa finaali A-joukkue sijoittui toiseksi ja B-joukkue viidenneksi. Seura voitti myös hiihtomestaruuden sekä sijoittui toimintakilpailussa toiseksi.

Varsinainen huippuvuosi oli 1965, jolloin tilaisuuksia oli kaikkiaan 79. Pääsylippuja myytiin 6495 kappaletta. Sen jälkeen kaari on ollut laskeva. Seuran 50-vuotisjuhlavuonna tilaisuuksia oli enää 35, eli vähennystä edelliseen vuoteen oli peräti 54 prosenttia.

Toiminnan hiljenemiseen on olemassa luonnollinen syy. Vuosikymmenen loppupuolella alkanut maaltamuuttoaalto vei kylältä nuorison. Vuosi 1970 oli toiminnallisesti vielä kohtuullinen, tanssitilaisuuksia järjestettiin 17. Seuraavana vuonna kokoonnuttiin enää kaksi kertaa ja vuosina 1972-78 julkisia tansseja oli vain kerran vuodessa.

Taloa on vuosien varrella kunnostettu. Sähköt saatiin 1964, peltikatto 1969 ja taloa maalattiin ulkoa ja sisältä 1981. Toiminnan ollessa minimissä sähköliittymä jouduttiin irtisanomaan syksyllä 1993.

Kesällä 1994 kyläläiset havahtuivat toteamaan ikävän tosiseikan. Nuorisoseuran toimitalo oli hiljalleen rapistumassa ja tontti, sekä ennen niin vilkkaassa käytössä ollut urheilukenttä kasvoi umpimetsää. Elokuussa pidetty kokous aikaansai oikean kansannousun. Ensimmäisenä talkoopäivänä raivattiin iso alue ympäristöä ja vessa-liiterirakennuksen kunnostustyö saatiin alulle.

Näiden kahden vuoden aikana kunnostustöitä on tehty enemmänkin, kuten peltikaton kiinnityksen uusiminen, ulkomaalaus, ulko-oven katoslipan teko, keittiön kunnostus, panelointi ja sisämaalaus. Sähköliittymä saatiin takaisin. Puutavara kokonaisuudessaan on saatu lahjoituksina jäsenistöltä ja avustusta tuli myös opetusministeriöltä.

Myös toiminta on käynnistynyt. Jäsenmäärä lähentelee sataaviittäkymmentä ja erilaisia tilaisuuksia on järjestetty, kuten nappulahiitoja, pikkujouluja sekä pari kertaa kesässä tansseja.

Sulkavan nuorisoseuran esimiehinä on toiminut 23 henkilöä:

Iisak Kumpulainen, Juho Remes, Paavo Rytönen, Emil Auvinen, Heikki Luomi, Vilho Kumpulainen, Laina Vartiainen, Niilo Räihä, Anna Jauhiainen, Pentti Vartiainen, Teuvo Räisänen, Pentti Tarvainen (kaksi kertaa), Lauri Luomi, Alpo Nousiainen (kaksi kertaa), Raili Venäläinen, Pekka Auvinen, Vilho Kärkkäinen (kaksi kertaa), Raimo Jokisalmi, Veikko Jauhiainen, Pekka Vartiainen, Väinö Lukkarinen, Eero Pulkkinen ja Ilkka Räisänen.

Sihteereitä on ollut 24:

Miina Nousiainen, Olli Luomi, Ida Luomi, Aino Kaitanen, Selma Auvinen, Aili Pietikäinen, Kirsti Nousiainen, Anna Jauhiainen, Reeta Remes, Ida Auvinen, Tyyne Remes, Anna-Liisa Kumpulainen, Eini Räisänen, Aino Tarvainen, Pentti Tarvainen, Hillevi Tarvainen, Veikko Jauhiainen, Eija Räisänen, Eevi Kärkkäinen, Tuula Jauhiainen, Laina Auvinen, Eero Pulkkinen, Merja Pulkkinen ja Päivi Tikkanen.

Kunniajäseniksi on kutsuttu: Anni ja Emil Ikäheimo, Riikka ja Juho Lukkarinen, Stiina Saksman, Juho Remes ja Miina Rytönen.

Nuorisoseuraliike on jo toistasataa vuotta vanha. Kaavoihin kangistumisesta ei voida puhua vaan aate elää tätä päivää ja uusia, ajanmukaisia toimintamuotoja synnyttäviä ideoita pulppuilee jatkuvasti. Olemme osa suomalaisuutta ja tärkeä osa kylän elämää ja toimintaa.

Kahdeksankymmentä vuotta on pitkä aika. Se sisältää työtä ja toimintaa sekä lukuisan määrän toteuttajia. Seuran jäseniä, jotka aikaansa ja vaivojaan säästämättä ovat rientäneet mukaan, milloin talkoisiin, milloin harjoituksiin.

Yhdeksäs vuosikymmen tuo mukanaan uudet haasteet. Niihin vastaamaan on tässäkin kylässä nousemassa uusi polvi. Voimme uskoa, että toiminnan jatkuminen seisoo kaatumattomalla pohjalla.

Tästä on hyvä jatkaa.